

VAKEDno-2024-771**PÄÄTÖS HANKINTAMENETTELYN KESKEYTTÄMISESTÄ: Vanhusten ympärivuorokautinen palveluasuminen 2024-**

Asianvalmistelija: Erityisasiantuntija Jussi Pehkonen

Viite: VAKEDno-2024-771-tarjouspyyntö 17.5.2024.

1. HANKINNAN KOHDE

Hankinnan kohteena on Vanhusten ympärivuorokautisen asumisen hankinta.

2. HANKINTAMENETTELY

Kyseessä on avoimella menettelyllä kilpailutettu EU-kynnysarvot ylittävä hankinta, josta on julkaistu EU-hankintailmoitus Hilma-ilmoituskanavassa 17.5.2024.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen julkaisemaan tarjouspyyntöön saatiin tarjousten jättämisen määräaikaan. 19.6.2024 klo 12:00, mennessä seitsemänkymmentäviisi (75) tarjousta.

Tarjouksen jättivät seuraavat toimittajat: Attendo Kotiplus Oy (0779763-0), Attendo Onnentäyttymys Oy (2221846-5), Attendo Oy (1755463-2), Betesda-palvelut Oy (0814962-7), Esperi Care Oy (2017532-6), Foibe Oy (2425425-9), Folkhälsan Valfärd Ab (1801682-8), Hoitokoti Päiväkumpu Oy (2154142-0), Hoiva Mehiläinen Oy (1893659-5), Hoivakumppanit Oy (3297262-1), Hoivamme Satakunta Oy (2951734-5), Ikifit Oy (1960637-9), Kalasataman Asumispalvelut Oy (2899888-8), Kristallikartano Oy (2469221-6), Kulta-Ajan koti Lapinjärven Hoitokoti Oy (0813696-5), Mainiokodit Hoiva Oy (3217144-5), Marjatta-Säätiö sr. (0197124-7), Mehiläinen Hoivapalvelut Oy (2099743-4), Mehiläinen Tutoris Oy (1844559-3), Niitty-nummen Hoitokoti Oy (1997789-0), Norlandia Care Malminkartano Oy (3097361-2), Norlandia Care Tuusula Oy (3096712-4), Nurmijärven Onnenkimpale ry. (1467183-3), Pyhän Helenan säätiö sr. (1042496-6), Rinnekodit Oy (2574952-8), Sipoon Palvelutalosäätiö (0973204-8), Tuusulan Kerttuli Oy (1021264-8), Uudenmaan Seniorikodit Oy (2177631-8), Uudenmaan vanhustenhuollon kannatusyhdistys ry (0962590-4), Valkon hoitokoti Oy (0863317-9), Wilhelmiina Palvelut Oy (0282248-9), Yrjö ja Hanna Hoivapalvelut Oy (2770642-5) ja Yrjö ja Hanna Oy (2034563-9).

Tarjouspyyntöajan umpeuduttua Vantaan ja Keravan hyvinvointialue päättyi keskeyttämään Vanhusten ympärivuorokautisen asumisen hankinnan.

3. HANKINTAMENETTELYN KESKEYTTÄMINEN

Hankintalain (1397/2016) 125 §:n mukaan hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä hankintaa koskevasta päätöksestä säädetään 123 §:ssä.

Hankintayksikön tulee kiinnittää huomiota hankinnan keskeyttämisen syyn arvioinnissa siihen, perustuuko hankintamenettelyn keskeyttäminen todellisiin syihin ja siihen, vaikuttaako ratkaisu syrjivästi ehdokkasiin tai tarjoajiin. Koska

hankintamenettelyn tulee pääsääntöisesti johtaa hankintasopimuksen tekemiseen, hankintamenettelyn aloittaminen ilman aikomusta tehdä hankintasopimusta esimerkiksi markkinatilanteen kartoittamiseksi ei ole sallittavaa.

Oikeuskäytännön mukaan hankintamenettelyn keskeyttämistä ei ole pidetty julkisista hankinnoista annettujen säännösten vastaisena, kun tarjouskilpailun keskeyttäminen perustui todellisiin syihin (esim. KHO 28.9.2006 taltio 2514).

Sekä kotimaisessa että Unionin oikeuskäytännössä todellisina syinä on pidetty muun muassa sitä, että:

- Hankintamenettelyssä on havaittu olennainen virhe, eikä virhettä voida korjata muutoin kuin keskeyttämällä hankinta ja käynnistämällä kokonaan uusi tarjouskilpailu.
- Hankintayksikön rahoitustilanne kuten esimerkiksi kaikki tarjoukset ylittävät ennalta määritellyn budjetin.

Nyt kyseessä olevassa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen Vanhusten ympärivuorokautisen asumisen hankinnassa on Osakohteessa C (Ympäri vuorokautinen palveluasuminen erittäin haastavasti käyttäytyville vanhuksille) ollut virheellinen rajaus yksikön sijainnille Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tai sen rajakunnan alueella. Rajakunta on kunta, jolla on yhteinen maantieteellinen raja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.

Osakohteissa A, B, C, D ja E saatujen tarjousten hinnat ylittävät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtiolta sosiaali- ja terveystieteiden järjestämiseen saaman määrärahan siinä määrin, että hankinta on keskeytettävä.

Saatujen tarjousten hinnat ylittävät merkittävästi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oman tuotannon hintatason, joka on selvitetty vanhusten asumispalvelujen tuotantotapa-analysissä 2023. Oman tuotannon hoitovuorokauden hinta vuonna 2023 oli 170,51 €. Saatujen tarjousten mukaiset hinnat vaikuttaisivat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen mahdollisuuteen ostaa vanhusten ympärivuorokautisen asumisen paikkoja noin 5 miljoonalla eurolla vähemmän vuodessa, joka tarkoittaa noin kahdeksankymmenen (80) paikan välitöntä vähennystä ostopalveluissa. Lisäksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen budjetin alijäämän takia paine nykyisellä palvelujen hankintamäärillä on 7 %:n hintatason alenemiseen.

Muutoksena aikaisempaan kilpailutukseen on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kustannettavaksi siirretty asiakkaiden hoitotarvikkeiden kustannus noin 3 € / asukas / hoitovuorokausi. Tämä tarkoittaa edellä mainitun lisäksi noin 1,3 miljoonan euron vuosittaisia lisäkuluja hyvinvointialueelle. Nämä lisäkulut ovat aiemmista kilpailutuksista poiketen poistettu palveluntuottajien kustannusvastuista.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tulee kilpailuttamaan hankinnan uudistetulla tarjouspyynnöllä mahdollisimman pian. Lainsäädännön mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Hyvinvointialueen on järjestettävä asiakkaalle myönnetty palvelut viipymättä siten, ettei iäkkään henkilön oikeus välttämättömään huolenpitoon vaarannu.

Hankinnan keskeyttämiselle on yllä mainittujen perustelujen takia hankintasäännösten tarkoittama todellinen ja perusteltu syy. Ratkaisu ei vaikuta syrjivästi tarjoajiin.

4. TARJOUSASIAKIRJOJEN JULKISUUS

Koska hankinta tullaan kilpailuttamaan uudelleen, on perusteltua pitää saadut tarjoukset salassa julkisuuslain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 17 kohdan perusteella, kunnes hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen uudesta hankintamenettelystä tai päättänyt jättää hankintamenettelyn toteuttamatta. Salassapidolla pyritään turvaamaan tarjoajien tasapuolinen kohtelu mahdollisessa tulevassa kilpailutuksessa.

Päätöksen peruste

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännössä 47 §:ssä säädetään toimivallasta hankinnoissa. Asiasta päättäminen kuuluu em. määräyksen nojalla toimialuejohtajan toimivaltaan.

Päätös

Päätän, että Vanhusten ympärivuorokautisen asumisen hankinta keskeytetään ja saadut tarjoukset pidetään salassa.

Tämä päätös on ehdollinen siihen saakka, kun ylemmällä toimielimellä on mahdollisuus käyttää hallintosäännön 29 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Tiedoksi

Tarjouksen jättäneet toimittajat

Allekirjoitus

Minna Lahnalampi-Lahtinen, vanhuspalvelujen toimialajohtaja

Hankintaoikaisu

§ 6

Hankintaoikaisu

HANKINTAOIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde:

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika:

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti:

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö:

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

PL 1000, 01301 Vantaa

kirjaamo@vakehyva.fi

II VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset:

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen. Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta:

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu:

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto:

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse:

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Hankintapäätöksen tiedoksianto saantitodistuksella:

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika:

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa:

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta. Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus:

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännömukaisesta valitusajasta:

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö:

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioista annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen:

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto:

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015), hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle:

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu:

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa. Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa. Hankinta-asioissa peritään 2120, 4240 tai 6350 euron sijasta 500 euron oikeudenkäyntimaksu, jos asia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä. Näin voi käydä esimerkiksi valituksen peruutuksen vuoksi.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5,
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>